

Adviesraad Natuur en Milieu

Aan: BenW en betrokken ambtenaren
t.a.v. wethouder(s) en ambtenaren betrokken bij de Groen-Blauwe
Hoofdstructuur

Datum: 7 mei 2025

Betreft: Advies over het Eindconcept Groenblauwe Hoofdstructuur (versie
28 maart 2025 met bijbehorende A0 kaart)

De Adviesraad Natuur en Milieu
brengt gevraagd en ongevraagd
advies uit voor een duurzaam en
groen Deventer

B en W benoemen de leden van de
Adviesraad van de gemeente
Deventer

SAMENVATTING

- De Adviesraad is zeer positief over de totstandkoming van een Groenblauwe Hoofdstructuur als (onderdeel van) een Omgevingsprogramma. Deze structuur biedt duidelijkheid en houvast bij de bescherming van natuur en landschap, met hun waarden voor leefbaarheid, cultuur, biodiversiteit en productie (deel I). Bovendien biedt hij aanknopingspunten voor een verdere versterking van deze waarden (deel II).
- In dit advies doen we aanvullende suggesties voor de verdere uitwerking van deze structuur. De belangrijkste punten zijn de volgende:
- De rol van de huidige natuurnetwerk als afzonderlijke laag, los van de hoofdstructuur, vinden we onduidelijk. Zo mogelijk zou deze sterker geïntegreerd kunnen worden, met name als het gaat om de waarde natuur en ecologie.
- In de beschrijving van de huidige structuur zien we nog een aantal onduidelijkheden en hiaten die verhelderd kunnen worden. Dat geldt onder andere voor de betekenis van de blauwe structuur, de procedure van beoordeling, en de opbouw en leesbaarheid van het stuk.
- Tenslotte doen we enkele suggesties voor de verdere uitwerking en toepassing van de GBHS.

Geacht college,

De Adviesraad is zeer positief over de totstandkoming van een Groenblauwe Hoofdstructuur (verder GBHS). Deze structuur biedt duidelijkheid en houvast bij de bescherming van natuur en landschap, met hun waarden voor leefbaarheid, cultuur, biodiversiteit en productie. Bovendien biedt hij aanknopingspunten voor een verdere versterking van deze waarden. De benadering vanuit een landschappelijke onderlegger,

Jan Paul van Soest, voorzitter
Kris van Koppen, secretaris
Harco Jellema
Maurice Backerra
Mark van Vilsteren, kandidaat-lid
Ulrike ten Elsen, kandidaat-lid

Contact:
voorzitter: jpvs@jpvs.nl
secretaris: kris.vankoppen@wur.nl

met duidelijk geïllustreerde groen- en blauwtypen en bijbehorende ambities spreekt ons bijzonder aan. En gezien de toenemende druk op natuur is de urgentie van dit programma hoog. De nu volgende punten van advies zijn dan ook uitdrukkelijk bedoeld als constructieve kritiek ter versterking en ondersteuning van de uitwerking van de GBHS.

1. Opbouw deel I en II en vaststelling

De tweevoudige betekenis van de GBHS: beschrijving van de huidige structuur en aanzet voor verbetering daarvan komt goed tot uiting in deel I en II. We nemen aan dat het de intentie is om deel I en II afzonderlijk vast te stellen en vinden dat een zinvolle benadering.

2. Definitie van GBHS en groene en blauwe typen

We missen in de inleiding een concrete, duidelijk in het oog springende definitie van de GBHS. In die definitie zou ons inziens ook natuur (in de zin van biodiversiteit) uitdrukkelijk thuis horen - nu is dat niet helemaal duidelijk (zie ook punt 3). In de Omgevingsvisie 2019 staat dat *“de gemeente streeft naar een robuuste hoofdstructuur voor natuur, recreatie en waterberging.”* Natuur staat in deze opsomming voorop.

Door het rapport heen wordt de term groentype verschillend gebruikt: soms overkoepelend voor groen- en blauwtypen, soms specifiek voor groentypen, en daarnaast worden ook nog de termen groen-blauwtypen en groen/blauwtypen gebruikt. Het zou goed zijn om al in de inleiding aan te geven hoe deze termen worden gebruikt en dat dan consistent te doen.

3. Natuurnetwerk als afzonderlijke laag is onduidelijk; liever opnemen in GBHS

De introductie van Natuurnetwerk Deventer als extra laag komt enigszins uit de lucht vallen en heeft veel overlap met de beschrijvingen en kaarten van de GBHS. De relatie tussen Natuurnetwerk en GBHS is daarbij niet helder. We begrijpen dat deze extra laag is toegevoegd om het belang van natuur en de borging daarvan te benadrukken. Niettemin is onze suggestie om dit hoofdstuk achterwege te laten en het op te nemen in het de eerste deel, wellicht als uitwerking van de waarde natuur en ecologie, die daarmee ook een groter gewicht krijgt in de GBHS. Dit zou kunnen worden toegelicht in hoofdstuk 3 als het gaat om de Beleidsstatus GBHS en de beschermingsniveaus. En op een vergelijkbare wijze zou het Natuurnetwerk terug kunnen komen in deel II. In hoofdstuk 8 en 9 zijn de ambities helder beschreven, maar ook hier komt het Natuurnetwerk enigszins uit de lucht vallen.

4. Blauwe structuren krijgen weinig aandacht

Blauwe structuren krijgen ons inziens nog te weinig aandacht. Zo is in het hoofdstuk uitvoeringsbepalingen nauwelijks iets terug te lezen over de

blauwe hoofdstructuur. Ons advies is om duidelijker te maken hoe de blauwe structuren zich verhouden tot de beschermingsniveaus.

5. Procedures voor beoordeling en verdere uitwerking

De matrix op pagina 18 is een van de belangrijkste tabellen wat betreft de waardebeoordeling en de consequenties daarvan voor mogelijkheden en voorwaarden. Wel blijft er veel ruimte voor interpretatie en dat betekent ook dat de procedure van beoordeling van groot belang is. Daarom is het goed dat voor de goedkeuring van een ontwikkeling binnen een gebied met hoog beschermingsniveau een collegebesluit nodig is. Wij nemen aan dat dit ook geldt voor een gebied met een zeer hoog beschermingsniveau (al staat dat niet expliciet vermeld). Verder verdient het aanbeveling om - bijvoorbeeld in de matrix ontwikkelruimte (3.3) - ook aan te geven welke deskundigen (stadsecoloog, landschapsdeskundige) bij deze besluitvorming betrokken moeten zijn.

6. Opbouw van het stuk

We nemen aan dat dit beleidsstuk voor geïnteresseerde bewoners van Deventer toegankelijk zou moeten zijn. Suggesties voor de leesbaarheid: vermijd jargon en neem een begrippenlijst op; maak het kaartmateriaal toegankelijk door goede legenda, liefst direct bij de kaart; en zorg voor een heldere structuur met goede uitleg van de volgorde en samenhang van de onderdelen (zoals de onderlinge relatie tussen de hoofdstukken in deel I).

Wellicht zou het ook helpen om de beschrijving en verbeelding van de groentypen (5.3) en het historische verhaal van deel III op te nemen als bijlagen, zodat de kern van het stuk bestaat uit twee niet al te lange delen. De kaart in deel III (p. 114) zou, als onderlegger van de GBHS, dan naar het begin van het stuk kunnen met een korte uitleg.

7. Andere punten van detaillering en uitwerking

- De kaarten zijn op een aantal punten nog niet compleet of onderling niet consistent (zoals soms ook al aangegeven in de tekst). Dit vraagt nog aandacht.
- Een aantal belangrijke natuurwaarden komt nog niet op de kaarten voor, bijvoorbeeld omdat het gaat om een detailniveau dat niet passend kan worden weergegeven. Het zou goed zijn om in een korte passage te beschrijven hoe wordt omgegaan met belangrijke componenten van natuur en landschap die niet passen in de detaillering van de GBHS (zoals vegetatie op muren en kademuren).
- Ook zou het goed zijn om kort iets te zeggen over de rol van fauna in de GBHS (die in het huidige plan grotendeels ontbreekt).
- Voor het gebruik van de GBHS in beleid en beheer is de toegankelijkheid van de kaarten van groot belang. We hopen dat er een digitale, gelaagde kaart als GIS beschikbaar komt voor

beleidsmakers, beheerders en ook voor geïnteresseerde burgers, met een mogelijkheid om vragen en opmerkingen in te brengen. Dat kan bijdragen aan de betrokkenheid van burgers en de verbetering van de GBHS.

- De GBHS, met de beschrijvingen van groen- en blauwtypen en de historie van het Deventer landschap, zou bovendien een waardevolle basis kunnen zijn van educatie over natuur en landschap in Deventer. Het zou interessant zijn om, in samenwerking met de Ulebelt en andere geïnteresseerde groepen (zoals leerkrachten en andere burgers met belangstelling voor natuur en landschap in Deventer en hun eigen wijk) te kijken of delen van de GBHS kunnen worden uitgewerkt tot educatief materiaal.

Wij hopen dat dit advies kan bijdragen aan een succesvolle uitwerking en toepassing van de GBHS en zijn graag bereid tot verdere gedachtewisseling als daaraan behoefte is.

Namens de Adviesraad Natuur en Milieu Deventer,
Jan Paul van Soest (voorzitter)
Kris van Koppen (secretaris)